

Křivkový integrál I. druhu

a) Pro křivku v R^2 danou explicitně: $y = g(x)$; $x \in \langle a, b \rangle$

$$\int_{\Gamma} f(x, y) dl = \int_a^b f(g(x)) \sqrt{1 + (g'(x))^2} dx$$

b) Pro křivku danou parametricky: $x = \varphi(t)$; $y = \psi(t)$; $t \in \langle \alpha, \beta \rangle$

$$\int_{\Gamma} f(x, y) dl = \int_{\alpha}^{\beta} f(\varphi(t), \psi(t)) \sqrt{(\dot{\varphi}(t))^2 + (\dot{\psi}(t))^2} dt$$

Příklady

1. Zapište alespoň 2 parametrizace následujících křivek:

- (a) Úsečka AB , $A[2, 5]$, $B[-1, 3]$
- (b) Dolní půlkružnice $x^2 + y^2 = 9$
- (c) Pravá polovina elipsy $4x^2 + y^2 = 4$
- (d) Prostorová křivka $x^2 + y^2 + z^2 = 19$, $x \geq 0$, $z \geq 0$, $y = \sqrt{3}$

Výsledky:

- (a) Např. $x = 2 - 3t$ nebo $x = t$
 $y = 5 - 2t$, $t \in \langle 0, 1 \rangle$ $y = \frac{2}{3}t + \frac{11}{3}$, $t \in \langle -1, 2 \rangle$
- (b) Např. $x = 3 \cos t$ nebo $x = t$
 $y = 3 \sin t$, $t \in \langle \pi, 2\pi \rangle$ $y = -\sqrt{1 - t^2}$, $t \in \langle -3, 3 \rangle$
- (c) Např. $x = \cos t$ nebo $x = \sqrt{1 - \frac{t^2}{4}}$
 $y = 2 \sin t$, $t \in \langle -\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2} \rangle$ $y = t$, $t \in \langle -2, 2 \rangle$
- (d) Např. $x = 4 \cos t$ nebo $x = t$
 $y = \sqrt{3}$ $y = \sqrt{3}$
 $z = 4 \sin t$, $t \in \langle 0, \frac{\pi}{2} \rangle$ $z = \sqrt{16 - t^2}$, $t \in \langle -4, 4 \rangle$

2. Určete délku následujících křivek:

- (a) Asteroidy: $x = a \cos^3 t$, $y = a \sin^3 t$, $t \in \langle 0, 2\pi \rangle$ [6a]
- (b) Kardioidy: $r = a(1 + \cos \varphi)$, r, φ jsou polární souřadnice [8r]
- (c) Jedné větve cykloidy $x = a(t - \sin t)$, $y = a(1 - \cos t)$, $t \in \langle 0, 2\pi \rangle$ [8a]
- (d) Jednoho závitu šroubovice: $x = a \cos t$, $y = a \sin t$, $z = bt$, $t \in \langle 0, 2\pi \rangle$
[2π√a² + b²]

Příklady k procvičení

3. Vypočítejte následující integrály:

$$(a) \int_{\Gamma} (x + y) dl, \quad \text{kde } \Gamma \text{ je obvod } \triangle ABC, A[0, 0], B[0, 2], C[1, 0] \quad \left[\frac{5 + 3\sqrt{5}}{2} \right]$$

$$(b) \int_{\Gamma} xy dl, \quad \text{kde } \Gamma = \left\{ [x, y] \in \mathbb{R}^2, \frac{x^2}{9} + y^2 = 1, x \geq 0, y \geq 0 \right\} \quad \left[\frac{13}{4} \right]$$

$$(c) \int_{\Gamma} \sqrt{2y^2 + z^2} dl, \quad \text{kde } \Gamma = \{ [x, y, z] \in \mathbb{R}^3, x^2 + y^2 + z^2 = 4, x = y, x \leq 0, z \geq 0 \} \\ [2\pi]$$

4. Určete souřadnice těžiště horní poloviny kružnice $x^2 + y^2 = x$, jestliže její délková hustota $\lambda(x, y)$ je přímo úměrná vzdálenosti bodu od počátku.

$$\text{Návod: } x_T = \frac{S_y}{m}, \quad y_T = \frac{S_x}{m}$$

$$S_y = \int_{\Gamma} x \lambda(x, y) dl, \quad S_x = S_y (x \leftrightarrow y)$$

$$m = \int_{\Gamma} \lambda(x, y) dl$$

$$T \left[\frac{4}{3}, \frac{1}{3} \right]$$

5. Určete těžiště $\triangle ABC$, $A[3, 2]$; $B[1, 4]$; $C[-1, -2]$; přesvědčte se, že těžiště je průsečík těžnic.

$$T \left[1, \frac{4}{3} \right]$$